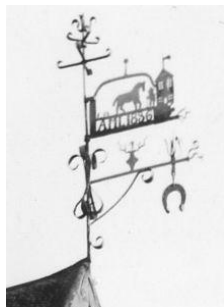

Nevishögs Smedja

*Kort beskrivning av en sevärd museesmedja i
Staffanstorps kommun*

**Anders Möllers vindflöjel från 1836
är intakt på taket än idag.**

Smedjans fasad mot öster.

Det vitmålade huset är själva smedjelokalen från 1836.

Det bortre huset i röd tegel är byggt omkring 1920.

Redan under 1700-talet fanns smeder i Nevishög. Inget belägg för var i socknen de bodde har f.n. tagits fram. Första belägget för bebyggelse å tomten Nevishög nr 15 är daterat 14 april 1806 då mark friköptes för ett gatuhus med detta nr. Det var då inte någon smed, som byggde huset. Men samma år flyttade en smed till socknen och utnämndes till sockensmed. Hans namn var Henrik Hagström och 1824 köpte han och flyttade till Nevishög nr 15.

Hagström avled 1836 och efterträddes av sockensmed Anders Möller. Denne byggde ny verkstadslokal på samma plats. 1850 gifte han sig med Anna Berlin men äktenskapet varade i bara fem år, då Möller avled.

Anna Berlin fortsatte rörelsen med hjälp av två gesäller och en lärling i tio år efter makens död. 1865 kom smeden Johannes Sjöberg till orten och han arrenderade smedjan samma år fram till 1880. Anna Berlin avled 1870 och efter henne blev dottern Elisabeth Möller ägare och uppbar arrendet från Sjöberg.

1880 köpte Johannes Sjöberg smedjan och dessutom en del jord från kyrkan och socknen. Under 1880-talet inträffade en del förändringar: äldste sonen Johan hade genomgått hovslagarkurs på Alnarp och det blev nu han, som alltmer fick ta hand om smedjan. Johannes hade blivit gammal och sjuklig och orkade inte längre

med de tunga sysslorna. 1917 kom slutet för Johannes och Johan tog då tillsammans med in bror August och systemen Anna över den ärvda rörelsen och fastigheten. Johan var den drivande kraften, August den givna smedhalvan, och Anna skötte räkenskaper och hushåll. En ko och ett par grisar bidrog till deras försörjning.

Bilden härintill visar smedjan i slutet av 1800-talet till första årtiondet av 1900-talet. Redan då fanns ett uthus för kon och grisarna. Då detta hus byggdes om på 20-talet tillkom ett rejält skostall för fyra samtidiga hästar inomhus.

Fortfarande intill idag är smedjan bevarad såsom bilderna på första och andra sidan visar. Internt har den sitt stampande lergolv och vid filbänken ligger ett brädgolv ovanpå leran för att lindra kylan från golvet. (Det stillastående bänkarbetet gav ingen värme). Elektrifiering skedde i mitten av 20-talet men inskränkte sig till att de gamla bälgarna ersattes av en motorfläkt (och en handdriven d:o) samt ett enkelt 1-fas vägguttag vid filbänken.

I vinkel mot och bakom smedjan ligger smedbostaden. Spår finns, som visar att såväl verkstad som bostad byggts ut mot varandra tills de som idag är sammanbyggda. Bostaden används idag som möteslokal och för uthyrning till allmänheten för fester med upptill 40 deltagare. Detta har blivit mycket populärt.

Johan Sjöberg gick ur tiden 1944. Brodern August var inte kapabel att ensam fortsätta rörelsen men Anna och han bodde kvar i huset tills också han 1965 gick bort för att flyttas över till den angränsande kyrkogården. Anna flyttade ut för att sälja fastigheten.

Det var då som ett antal prominenta damer och herrar beslöt att bilda en hembygdsförening för Staffanstorps Kommun och i en **Stiftelseurkund av den 4 juni 1965** deklarerar att så skett. Föreningens närmaste ändamål var att förvärva och förvalta fastigheten Nevishög 23:1 (tidigare d:o nr 15) och att trygga bevarandet av smedjan och kulturmiljön kring denna och den närliggande kyrkan.

Det gick inte helt enligt ritningarna, kyrkan fick hjälpa föreningen med köpet och först 1992 kunde föreningen glädja sig åt ett fullbordat köp och lagfart på fastigheten. Genom många goda krafter och många goda gåvors givare kunde så smedja och bostad säkras för eftervärlden och byggnaderna genomgå en nödvändig, pietetsfull restaurering.

Interiör från Nevishögs smedja Foto: Hans-Ove Ohlsson, Bildgården AB

Interiör från den gamla smedjan. Verktögsbeståndet är musealt ordnat, allt är märkt och registrerat enligt samoreg-metoden.

Någon gång på höstkanten ordnas smidesdag i lokalen med kaffe, dopp och musik i bostaden: ”sméstuan”.

Besök vår hemsida: www.hembygd.se/staffanstorp